

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'רכו

ערב שבת קודש פ' וישב, חג הגאולה י"ט-כ' כסלו
ה'תשע"ח

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חבי"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושבע שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקט"ו שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

החיילת ב"צבאות ה'" לאה תחי'

ליום הולדתה השני לאויש"ט, ש"ק פ' וישלח, י"ד כסלו ה'תשע"ח

ולזכות אחיותי'

החיילות ב"צבאות השם" ח' מושקא והינדא עטל תחינה

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' יעקב וזוגתו מרת שרה רייזל שיחיו ברננסון

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' אבא צבי הירש וזוגתו מרת אילנה שיחיו ברננסון

הרה"ת ר' שלום דובער הלוי וזוגתו מרת טובה שיחיו לוי

* * *

לזכות

הור"ח ר' ברוך אהרן בן דינה שיחי'

לרפואה שלימה וקרובה תיכף ומיד ממש

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליב ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליב ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3 דבר מלכות

3

כבר היה ה"ז'פרצת" ומוכנים לביאת פרץ / משיחת ש"פ וישב היתוש"א

9 זמן הגאולה

9

הצעקה והפיתוי / פרשת השבוע באור הגאולה

12 המעשה הוא העיקר

12

לפרסם את הניסים / הוראות למעשה בפועל

14 כתב יד קודש

14

ביאורים באגה"ת לאדה"ז / צילום נדיד מהגהות כ"ק אדי"ש מה"מ על ביאורים בספר התניא

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

ובנותיהם רחל בת חיה מושקא ולאה שרה בת חיה מושקא שיחיו

ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

הלשון בירושלמי הוא: "ג" הם חוץ מן התשובה". והיינו סג' חלוקי הכפרה

המיו"כ, ימורין ומיתה. וכן מסמע גם בפירש"י (יומא פו, א.) ד"ה אמר לו (כפ"ש
בחדא"ג פהרס"א שס). אבל מאגה"ח כסע המפרש סג' חלוקין קכפרתוהם: חסגה, יצ"כ

דסוריס (ואינו מונה תיבה) כתיבתו וזמנו לבד. (וא"ל יצ"כ סג' חסגה וזמנו
אם כן הוא הכוונה באגה"ח, כי לפי"ז צריך ביאור:

(א) מנ"ל לאדה"ז לחדש פירוש זה? ואפשר שס"ל לאדה"ז שכלסון הש"ס "אבל
מי שיש חילול השם בידו כו"ל" מסמע שהו"ע בפ"ע. (אבל אי"ז הוכחה, כי כ"ה גם
בירושלמי, ובחוספתא).

(ב) הלשון "וחשובה עם כל אחד". דלכאורה, מכיוון שחשובה היא אחת מג' אגז
חלקי הכפרה, אינו מחאים הלשון "עם כל אחד", שב"כל אחד" נכלל גם חשובה?
ואולי אפשר לומר, שמסעם זה כוחב אדה"ז "וחשובה עם כל אחד" - ולא על

"עם כל אחד ואחד" כלסון הש"ס, כי הלשון "כאו"א" מורה יותר שהכוונה הוא
לכולם ממש, ולכן משמים תיבת "ואחד", לרמז שקאי רק על יו"כ ויסורים. אם נכון?
(ג) לפי"ז אין מקום לכאורה לכתחילה צמטצא להוקטיא שהקטה בהשיחה

מדוע מציין לסוף יומא דוקא ולא לירושלמי, הרי בירושלמי מפורש "חוץ מן התשובה
בנוגע להלשון "תניא", הנה בראבי"ה איתא הלשון "תניא עבר על מ"ע

כא"ן מונה שם כל החילוקים שבכפרה (לא כבשבועה וזבחים, סמדר רק ע"ד עבר
על מ"ע), אלא שמקודם לזה אינו אומר הלשון "שלשה חלוקי כפרה" אם יש לומר
שמקורו של אדה"ז (להגירסא "תניא") הוא גם מראבי"ה?

ביאורים באגה"ת לאדה"ז

בקשר עם י"ט-כ' כסלו, ר"ה לחסידות, שבו מתחילים ללמוד את ספר התניא בשיעור היומי בחת"ת, הבאנו צילום (מוקטן) מהגהות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על קטעים שנלקטו משיחות תשרי ה'תשכ"ט

(נדפס בלקו"ש חל"ט ע' 161 ואילך)

להלן פענוח חלק מהצילום (התיבות שהוסיף כ"ק אד"ש מה"מ באו בהדגשה):

הלשון בירושלמי הוא: "ג' הם חוץ מן התשובה". והיינו שג' חלוקי הכפרה הם: יו"כ, יסורין ומיתה. וכן משמע גם בפירש"י [מעל תיבה זו סימן כ"ק אד"ש מה"מ?] (יומא פו, א) ד"ה אמר לו (כמ"ש בחדא"ג מהרש"א שם [כ"ק אד"ש מה"מ הוסיף: **הקשה עליו בהרש"ש**]). אבל מאגה"ת משמע שמפרש **כפשוטו** – **וכפרש"י** שג' חלוקים בכפרה, מהם: מ"ע, מל"ת, כריתות ומיתות ב"ד. (ועפ"ז מתורצות כמה קושיות שבמפרשי הש"ס)

. . בנוגע להלשון "תניא", הנה בראבי"ה [כ"ק אד"ש מה"מ כתב כאן: **אינו תח"י**] איתא הלשון "תניא עבר על מ"ע כו"ו" ומונה שם כל החלוקים שבכפרה (לא כבשבועות וזבחים, שמדבר רק ע"ד עבר על מ"ע), אלא שמקודם לזה אינו אומר הלשון "שלשה חלוקי כפרה" [כאן כתב כ"ק אד"ש מה"מ: **א"כ ה"ז ל' התוספתא אבל בכ"מ: "הברייתא" כבאגה"ת**] אם יש לומר שמקורו של אדה"ז (להגירסא "תניא" הוא גם מראבי"ה?)

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר **צבי הירש** ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

כבר היה ה"ופרצת" ומוכנים לביאת פרץ

"אלה תולדות יעקב יוסף" – רומז על ההוספה בהתגלות והפצת תורת חסידות חב"ד ע"י רבותינו נשיאינו • ובזה ניתוסף עוד יותר באופן ד"פרצת עליך פרץ" – במשך הארבעים שנה שבהם "קאי איניש אדעתא דרבי", שהפצת המעיינות חוצה נעשית באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", עד לפנה הכי נדחת בקצוי תכל, פריצת כל הגדרים, שלכן, מוכנים כבר לביאת משיח צדקנו • קטעים משיחת ש"פ וישב, כ"א כסלו ה'תנשא" - מוגה

בארץ מגורי אביו בארץ כנען³, ומהפסוק השני ("אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו'") עד לסיום הפרשה מסופר אודות פרטי הענינים השייכים ל"רוגזו של יוסף", **היפך המצב ד"וישב יעקב**, "לישב בשלוה"?

(ב השייכות דפרשת וישב⁴ להגאולה י"ט כסלו (שהיא הכנה להגאולה האמיתית והשלימה) – אע"פ שכבר בפסוק השני מדובר אודות "סבה ראשונה . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים"⁵ (כמבואר בפרטינות

שחזר מבית לבן לארץ מגורי אביו עד שיוסף הי' בן י"ז שנה, במשך תשע שנים (ע"פ החשבון שבפרש"י (ורש"י ישן) ס"פ תולדות. ויצא ל, כה. וישלח לג, יז. פרשתנו לז, לד).

(4) לא רק שם הפרשה ("וישב יעקב"), אלא התוכן דכל הפרשה – כמודגש ביום השבת (שבסמיכות ל"ט כסלו) שבו קורין כל הפרשה כולה מתחילתה עד סופה.

(5) פרש"י עה"פ. וראה גם פרש"י סוטה יא, רע"א בנוגע להשליחות דיוסף לשכם שאודותה מסופר

א. בהפירוש ד"וישב יעקב" מביא רש"י "ועוד נדרש בו, וישב, ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף וכו'". שזמה משמע (לכאורה) ש"וישב יעקב" היא **בקשתו** של יעקב ("ביקש יעקב לישב בשלוה"), אבל בפועל **לא נתקיימה** בקשתו "לישב בשלוה", כיון ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף", כמסופר בארוכה בהמשך הפרשה.

וצריך להבין:

א) הטעם דקריאת שם הפרשה (שמורה על התוכן דכל הפרשה!) – **"וישב יעקב"**², שפירושו "לישב בשלוה" – אע"פ שהמצב דישיבה בשלוה הוא (לכאורה) רק בפסוק הראשון שבפרשה, "וישב יעקב

(1) כפי שמבאר בעל הגאולה ש"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" מהוה ומחי' ומורה על תוכנו של הדבר הנקרא בשם זה (שעהיה"א בתחלתו).

(2) כ"ה בסדר תפלות כל השנה (בסוף ספר אהבה שברמב"ם. וראה לקו"ש ח"ל ע' 176. ושי"נ.

(3) ובמשך שנותיו של יעקב – שישב בשלוה מאז

בהמשך הפרשה, ובפרשיות שלאח"ז, **היפך** המצב דגאולה?

ב. ויובן בהקדם תמיהה נוספת בהמשך הפרשה:

לאחרי ההקדמה ד"וישב יעקב" ממשך הכתוב "אלה תולדות יעקב יוסף", ומפרש רש"י "תלה הכתוב תולדות יעקב ביוסף מפני . . שכל עצמו של יעקב לא עבד אצל לבן אלא ברחל". ועל זה סובב והולך המשך הפרשה בסיפור פרטי המאורעות **דיוסף**, עיקר הענין ד"תולדות יעקב (הוא) – יוסף".

ועפ"ז דרוש ביאור והסבר בהקשר והשייכות דסיפור תולדותיו של **יהודה** בהמשך הפרשה⁶ ל"אלה תולדות יעקב יוסף" – ש"הפסיק בפרשתו של יוסף" בסיפור תולדותיו של יהודה, ואח"כ "חוזר לענין ראשון"⁸, ל"פרשתו של יוסף"?

ולהעיר, שבהתחלת הענין מפרש רש"י⁷ "למה נסמכה פרשה זו לכאן והפסיק בפרשתו של יוסף, ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם, אמרו אתה אמרת למכרו, אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך"⁹, אבל, הסבר זה הוא (בעיקר) על מ"ש בהתחלת הענין "ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו", שבגלל מכירת יוסף "הורידוהו אחיו מגדולתו", ולא (כ"כ) על המשך המאורעות שלאח"ז עד ללידת פרץ וזרח, שאינו שייך (לכאורה) ל"פרשתו של

בהמשך הפרשה (פסוק יג): "תחילת סיבת ירידת ישראל למצרים".

(6) קאפיטל לח.

(7) פרש"י לח, א.

(8) פרש"י לט, א.

(9) ועד"ז מפרש בהתחלת הענין שלאחרי: "ויוסף הורד, חוזר לענין ראשון, אלא שהפסיק בו כדי לסמוך ירידתו של יהודה למכירתו של יוסף, לומר לך שבשבילו הורידוהו מגדולתו" (לט, א).

יוסף", "אלה תולדות יעקב יוסף"¹⁰.

ויש לומר, שבסיפור תולדותיו של יהודה באמצע פרשתו של יוסף מרומז **התוכן** (תכלית הכוונה) דפרשתו של יוסף – "אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה גו", "סיבה ראשונה . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים" – שלאמיתתו של דבר הו"ע **טוב**, בהתאם לכללות הענין ד"וישב יעקב", "לישב בשלוה", כדלקמן.

ג. וביאור הענין:

איתא במדרש¹¹ "ויהי בעת ההיא, רבי שמואל בר נחמן פתח כ"כ¹² אנכי ידעתי את המחשבות, שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף . . ויהודה ה' עסוק ליקח לו אשה, והקב"ה ה' (עוסק ו)בורא¹³ אורו של מלך המשיח (שעתיד לצאת מתמרה¹⁴), ויהי בעת ההיא וירד יהודה, בטרם תחיל לדה, קודם שלא נולד משעבד הראשון (פרעה ששעבד בישראל¹⁴) נולד גואל האחרון (פרץ שהוליד מלך המשיח¹⁴), ויהי בעת ההיא, מה כתיב למעלה מן הענין והמדנים מכרו אותו אל מצרים".

ועפ"ז מובן הקשר והשייכות דתולדותיו

(10) וגם הטעם השני שמפרש רש"י בהתחלת הענין שלאחרי ("ויוסף הורד"), "ועוד כדי לסמוך מעשה אשתו של פוטיפר למעשה תמר, לומר לך, מה זו (תמר) לשם שמים אף זו (אשתו של פוטיפר) לשם שמים, שראתה באצטרולוגין שלה שעתידה להעמיד בנים ממנו, ואינה יודעת אם ממנה אם מבתה" – הרי, הענין דזכות שבדבר ("לשם שמים") אינה אלא ביחס לאשתו של פוטיפר, משא"כ ביחס ליוסף עצמו (ובפרט ביחס ל"אלה תולדות יעקב יוסף") ה"ז בשלילה.

(11) ב"ר פרשתנו רפ"ה.

(12) ירמ' כט, יא.

(13) ראה שינויי הגירסאות בב"ר הוצאת תיאודור-אלבק.

(14) פרש"י שם.

(* להעיר מפרש"י לט, יא: "שנראית לו זמות דיוקנו של אביו וכי".

הניגון נתן הרבי לילד שארף שי' פרוסת עוגה, ותוך כדי עניית לחיים לקהל שי', התחיל לעודד בידו הק'. קבוצה של יהודים אמידים שהגיעה מצרפת בערב שבת מצאה את מקומה בהתוועדות על הפירמידה הגדולה שבמערב הזאל. ניתן הי' להבחין בקירוב מיוחד של כ"ק אד"ש לאורחים אלו כבר בניגון הראשון בעודדו את השירה לעברם כו"כ פעמים בתנועות עזות.

ועדיין לא שיער אף אחד עד היכן יגיעו הדברים, והיתה זו הפתעה גמורה שעה שהרבי **פתח את ההתוועדות במילים:** "הרי הגיעה קבוצת אורחים מצרפת".

מיד אמרו האורחים 'לחיים, כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה להם בניד ראש, והקהל החל לנגן "האדרת והאמונה" בניגון ה'מארש' הצרפתי. כ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את הניגון בחוזק, ולפתע... פנה לימינו וסימן לשרוק! ...שריקות מכל צד פלחו את האויר כשכתגבורת לזה ממשיך הרבי לעודד עזות בתנועות רצופות משך זמן.

לאחר מכן התחיל הרבי בשיחה הראשונה. בשיחה זו דיבר על המהפך שקרה במדינת צרפת ממצב שלא למעליותא בעניני יהדות, אל תקופת הפצת יהדות באופן מיוחד, ועד כדי כך שבשמה, צרפת, ניכר בגלוי שהיא גימטרי' של 770.

בהמשך דיבר על כתבי-יד שהודפסו לראשונה במדינת צרפת, והרי טבע הסקרנות של יהודי מגרהו ללמוד בספר חדש לא רק את הכותרת אלא את כל הספר...

בסיום השיחה התבטא "הנה נכנס משיח צדקנו בבית הכנסת ובית המדרש זה!"

אחרי השיחה טעם הרבי מהיין, ואח"כ מהמונות. הקהל ניגן את 'מארש נפוליון' וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד שוב לעבר האורחים. לפתע פנה לאחוריו אל ספסל הזקנים, ביניהם ישב הרה"ח הרה"ג ר' מרדכי שי' בלינוב מוועד רבני ליובאוויטש - צרפת, ושאלו בערך בזה הלשון: "וואו איז אַייער עולם?" [=היכן הקהל שלכם?] ושוב שאל הרבי: "וואו איז דער פראנצויזישער עולם?" [היכן הקהל הצרפתי?] הנ"ל סימן לרבי על מקום עמידתם, אך הרבי לא הרפה והמשיך לתמוה ולסמן בתנועות ידיו... עד שהלה קלט, ומיד הורה לקהלו שיאמרו 'לחיים' לרבי. עתה הורה לו הרבי לומר לחיים על כוס גדולה, ועודד לעברו.

כאן החל הרבי לעודד את השירה בחוזק רב, ולפתע – בשתי ידיו הק' יחד! ובמהירות...

אח"כ החל בשיחה השני'. בשיחה מיוחדת זו התייחס הרבי לנס גדול שאירע במדינת צרפת! והוא – ההמנון הצרפתי שהי' סמל לשחרור המדינה מעול מלכות – נהפך לניגון חסידי, ובה בעת בוטל באורח פלא וחדל מלשמש כהמנונה הרשמי של המדינה! בהמשך דובר אודות שימת ולב והכרה בניסים אלו, ואמר שאף שדיבר על כך כו"כ פעמים, מעורר הוא על זה שוב. – דבר לא רגיל, שגם הוסיף בהרגשה שהדיבורים הם בעצם "בעליונים" ורק רומזים "בתחוננים". בסיום שיחה זו הזכיר הרבי את שמות כל הנשיאים, מהבעש"ט ועד נשיא דורנו. כהמשך ספונטני למדובר בשיחה, ניגנו שוב את הניגון "האדרת והאמונה", והפעם ביתר חיות. גם עכשיו עודד הרבי בחוזק, ובאמצע הניגון סימן לאורחים לומר לחיים. המשך לעודד בתנועות מהירות ורצופות ביד אחת, ושוב בשתי ידיו הק' יחד בתנועות קצובות, כששירת הקהל הולכת וגוברת בשמחה רבה.

בסיום השיחה השלישית ניגנו "שובה" וכשהגיעו למילים "יראה אל עבדיך" החל הרבי לעודד בשתי ידיו הק' יחד בחוזק רב ובמהירות. גם האורחים הנכבדים לא נשארו אדישים... והצטרפו לשמחה מכרכרים ומפוזים בכל עזו.

בשיחה רביעית הזכיר ע"ד חלוקת משקה. היו 30 בקבוקים והסדר הי' כרגיל.

לפרסם את הניסים

[. .] ראשית, צריכה להיות ההכרה וההודאה לה' על הניסים שהוא עושה.

ובפרט כאשר עומדים בסמיכות לימי החנוכה שענינם הוא "פירסומי ניסא"¹ – ממילא אפילו אם-תנימצי-לומר שבשאר ימי השנה לא צריכה להיות כזו הדגשה בענין של פירסומי ניסא (כדמוכח מזה גופא שזהו ענינם של חנוכה ופורים וכיוצא בזה) – הרי בימי חנוכה צריך להיות פירסומי ניסא, ויש לומר, שזה כולל לא רק את נס המלחמה ונס החנוכה (של פך השמן) אלא פירסומי ניסא בכל הניסים שהקב"ה עושה לבני ישראל – "בימים ההם בזמן הזה".

ועוד והוא העיקר: ההכרה וההודאה ונתינת השבח לה' על הניסים שהוא עושה, נוסף על היותם ענין של הכרת טובה – ה"ז גם נוגע **לביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה**, כפי שהגמרא אומרת²: "ביקש הקב"ה לעשות חזקי' משיח . . אמרה מידת הדין לפני הקב"ה . . חזקי' עשית לו כל הניסים הללו (שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו³) ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח".

על-פי זה מובן בעניננו, שפירסומי ניסא של הניסים שעושה הקב"ה בזמננו – הרי זה נוגע להבאת הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממשי!

ומזה מתקבלת ("האָט מען אַרויס") הוראה עיקרית: מאחר שכבר עומדים לאחרי כל הענינים, והגאולה עדיין לא באה – דבר נכון ביותר הוא לעסוק בענין של "פירסומי ניסא", לפרסם אצל עצמו ואצל הזולת, ובכל מקום ומקום – את הניסים שהקב"ה עושה עימנו, מתוך ידיעה שבזה קשורה הגאולה האמיתית והשלימה!

ועל-אחת-כמה-וכמה בימי החנוכה, שענינם הוא "פירסומי ניסא" כנ"ל – יש לראות לנצל ימים אלו, נוסף לכל הפעולות ומבצעי חנוכה, גם – כדי לערוך התוועדויות חסידיים [או לקרוא לזה בלשון אחר, בכל מקום לפי ענינו, "אזלת לקרתא הלך בנימוסי"], בכל יום מימי החנוכה, ולדבר שם דברי תורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה, ולקבל החלטות טובות בכל עניני תורה ומצוות, ובאופן של מוסיף והולך ואור (בהתאם לנרות חנוכה), ועוד ועיקר – לדבר בענין פירסומי ניסא, הניסים "בימים ההם בזמן הזה".

(משיחת ש"פ וישב, כ"ג כסלו, מבה"ז טבת ה'תשנ"ב - מוגה, תרגום מאידית)

(3) פרשי' שם.

(1) שבת כא, ב ובפרשי'.

(2) סנהדרין צד, א.

להלן יומן מיוחד המתאר את ההתרחשויות שאירעו במהלך ההתוועדות דש"פ וישב ה'תשנ"ב (מתוך "בית חיינו" 117):

בהכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות (מוקדם מהרגיל) ניגנו "על ניסיך". אחרי הברכה על היין התחילו, כבכל שבת בתקופה האחרונה, לנגן "זאָל שוין זיין די גאולה". מיד בתחילת

של יהודה ל"פרשתו של יוסף" – בבחינת הקדמת רפואה למכה¹⁵, שעוד לפני הירידה דגלות מצרים (פרשתו של יוסף) ישנו כבר "אורו של מלך המשיח"¹⁶, שמרומז ב(סיפור ד) לידת פרץ, "פרץ זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם"¹⁷.

ד. ובעומק יותר יש לומר, שהסיפור דלידת פרץ הוא (לא רק הקדמת רפואה לפרשתו של יוסף, אלא גם) חלק מ"פרשתו של יוסף", שבזה מרומז התוכן האמיתי ד"פרשתו של יוסף":

"יוסף" – מלשון **הוספה** – מורה על הוספה (שלא ע"ד הרגיל) בעניני קדושה בעילוי אחר עילוי עד אין-סוף, וגם (ועיקר) הוספה עי"ז שהענינים הבלתי-רצויים מתהפכים לקדושה, כמודגש בהטעם דקריאת שם יוסף, ע"ש "יוסף ה' לי בן אחר"¹⁸, שמהפכים "אחר" ל"בן"¹⁹.

ונקודת הענין – ש"יוסף" (הוספה) בשלימותו מורה על מעמד ומצב שלמעלה ממדידה והגבלה, ע"י פריצת כל הגדרים [ובשתי הקצוות: מלמטה מטה – שמהפכים "אחר" ל"בן", ועד למעלה מעלה – שגם כשנמצאים בדרגא נעלית מוסיפים ובאופן דפריצה עוד יותר²⁰], שזהו ענינו של "פרץ" – "פרצת עליך פרץ"²¹.

(15) פי' יפה תואר שם.

(16) ראה גם תנחומא (באבער) פרשתנו יא: "עד שלא ירד יוסף ירד יהודה להתקין גואל אחרון זה מלך המשיח".

(17) אגדת בראשית ספס"ג. וראה גם ב"ד ספפ"ה (ובפרשי'): "זה רבה על כל הפריצים ממך יעמוד (משיח שנאמר בו) עלה הפורץ לפניהם".

(18) ויצא ל, כד.

(19) ראה אוה"ת עה"פ.

(20) ויתירה מזה – שדרגא נעלית זו היא בבחינת "אחר" לגבי הדרגא שלמעלה ממנה, היינו, שגם ההוספה בקדושה היא **באין-ערך**. ע"ד ובדוגמת האין-ערך ד"בן" ל"אחר".

(21) לח, כט.

[. .] ויש לומר, שהנתינת-כח לעבודתו של יוסף במצרים מרומזת בסיפור לידת פרץ, "פרצת עליך פרץ", פריצת כל הגדרים, שלכן, "**בעת ההיא**" ש"שבטים היו עסוקים במכירתו של יוסף . . יהודה²² ה' עוסק ליקח לו אשה", שהכוונה בזה היא כדי שתהי' לידת **פרץ**, "פרצת עליך פרץ", שע"י תהי' עבודתו של יוסף בירידתו למצרים בשלימות, הוספה אמיתית, שהיא באופן של פריצת כל הגדרים²³.

ה. ובהמשך לזה, גם הירידה דיעקב ובניו (כל בניו) למצרים (כתוצאה ממכירת יוסף למצרים, ש"ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים). והמשכה בהגליות שלאח"ז ש"נקראו²⁴ ע"ש מצרים" – קשורה עם לידת פרץ:

כוונת הגלות (הירידה למצרים) היא בשביל **ההוספה** ("יוסף") – כמארז"ל²⁵ "לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים", שזהו"ע דבירור ניצוצות הקדושה²⁶, ועד לגרים **כפשוטו**²⁷,

(22) שהוא אמר למכרו – "ויאמר יהודה גו' לכו ונמכרנו גו'" (לז, כז-כז), "אתה אמרת למכרו אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך" – ובגללו נמכר למצרים.

(23) וכיון שעיקר הענין דפריצת גדר מודגש במצב של ירידה למטה (כנ"ל בפנים), לכן, בשביל לידת פרץ הוצרך להיות אצל יהודה ענין של ירידה למטה* – "וירד יהודה מאת אחיו ויט גו" . . ועפ"ז יומתק לשון התנחומא (שבהערה 16) "עד שלא ירד יוסף ירד יהודה כו".

(24) ב"ד פט"ז, ה.

(25) פסחים פז, ב.

(26) ראה תו"א בראשית ו, א. ר"פ לך לך. ובכ"מ.

(27) ראה תו"א תולדות כ, ג. ובכ"מ.

* ראה התחלת הענין במדרש שם: "בגדה יהודה . . נעשה זולין כו", ובאגדת בראשית שם: "וירד יהודה וגו' וירא שם יהודה בת איש כנעני ויקחה, כיון שנטלה, אמר הקב"ה, המשיח עתיד לעמוד מיהודה והלך ונטל אשה כנענית, אלא מה אני עושה מביא עלילות . . תמות כנענית . . וימותו בני . . כדי שידבק יהודה בתמר שהיא כהנת בתו של שם . . ויצא פרץ . . שהמשיח יוצא ממנו".

שמ' אחר" (כפשוטו) נעשה "בן".

וההוספה ("יוסף") שבזמן הגלות (מצרים) נעשית ע"י העבודה באופן של פריצת גדר ("פרצת עליך פרץ" 28) – שגם במצב של ירידה בגלות, ועד לחושך כפול ומכופל, תחתון שאין תחתון למטה ממנו, נעשית עבודתם של בני בכל התוקף, הן בענייני קדושה, והן בבירור העולם, עד שפורצים גדרי העולם (מלשון העלם²⁹) וגדרי הגלות, שבאמצע (תוקף) הגלות ממשיכים ומגלים אלופו של עולם³⁰, ועד שממשיכים ומגלים בעולם (לא רק "אלופו של עולם", אלא) גם בח' האלקות שלמעלה מהעולם, ובאופן של הוספה בעילוי אחר עילוי, עד להמשכת גילוי מהותו ועצמותו ית' – שעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו נעשה דירה לו ית'³¹, דירה לעצמותו³².

ובלשון המדרש "שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף . . והקב"ה הי' (עוסק ו) בורא אורו של מלך המשיח" – דיש לומר, שבזה מרומז שהירידה למצרים (שהתחלתה במכירתו של יוסף) היא (ע"י הנתינת-כח ו) בשביל התגלות אורו של משיח³³, לידת

(28) ועפ"ז יומתק ש"את יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה (ולאח"ז) ויבואו ארצה גושן" (ויגש מו, כח) – שהנתינת-כח לירידת יעקב ובניו למצרים היא ע"י יהודה, שממנו נולד פרץ, כשם שהסיפור לידת פרץ הוא הקדמה לירידת יוסף למצרים.

(29) ראה לקו"ת שלח לז, ד. ובכ"מ.

(30) כמרומז בתיבת "גאולה" – גולה" בתוספת אל"ף באמצע התיבה (ראה ויק"ר ספ"ב. לקו"ת בהעלותן לה, ג. ובכ"מ).

(31) ראה תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(32) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

(33) להעיר מהשייכות דמשיח ליוסף* – כמבואר

(* ראה לקוטי לוי"צ לזח"ג (ע' ר"ט) בפירושו מאמר הזחר (לד, ב) "כמה נהרין אתבריאו עד לא אברי עלמא . . אורו של משיח", ש"אורו של משיח יסוד (בחינתו של יוסף), כי מה שנקרא משיח הוא ע"ש שנמשח בשמן, שכן הוא יסוד, כמו שייסוד נקרא זית שמן, ומה גם שיש משיח בן יוסף דיסוד".

פרץ³⁴, "פרץ זה משיח שנאמר עלה הפורץ לפניהם", שעל ידו תתגלה ההוספה שע"י פריצת כל הגדרים (ב"מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"³⁵) בתכלית השלימות, דירה לו ית' בתחתונים.

ו. עפ"ז מובנת גם השייכות ד"פרשתו של יוסף" (מכירתו למצרים) ל"וישב יעקב, ל"ישב בשלוה"³⁶:

ובהקדמה – שכיון ש"רצון יראיו יעשה"³⁷, ובפרט רצונו של יעקב, "בחור שבאבות"³⁸, בודאי קיים הקב"ה רצונו ובקשתו של יעקב לישב בשלוה.

ובשני אופנים: (א) במשך התשע שנים יישב בשלוה בארץ מגורי אביו (מאז שחזר מבית לבן עד שיוסף הי' בן שבע עשרה שנה)³⁹, (ב) ישיבה בשלוה באופן נעלה יותר – "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה"⁴⁰, י"ז השנים (בגימטריא "טוב") יישב בשלוה בארץ מצרים שהיו מבחר שנותיו⁴¹ (ועד שעל ידם נעשה "טוב" (שלוה)

במדרשי חז"ל שלפני משיח בן דוד יהי משיח בן יוסף (נסמן בלקו"ש חכ"ה ע' 952). ועוד ועיקר: גם משיח בן דוד שייך ל"יוסף הי' בן אחר", "זרע שהוא בא ממקום אחר . . זה מלך המשיח" (ב"ר פכ"ג, ה. פנ"א, ח. ובמ"כ שם), "שבא מרות המואב" שהיתה מעם אחר העובדים ומשתחווים לאל אחר" (עבוה"ק ח"ד פ"ד, ושם: "המלך המשיח הוא אשר ישלים הכוונה בבריאה . . הצד ההוא אשר . . הי' אחר, ישיבהו תחת כנפי השכינה, ולא יקרא עוד אחר, כי יהפוך הרע . . אל הטוב . . ואז יהי' האחדות שלם").

(34) ושייך גם ל"זרח" – זריחה וגילוי – "אורו של משיח" (ובפרש"י שם: "מבהיק אורו של משיח").

(35) תניא רפ"ז.

(36) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש ח"ל ע' 176 ואילך.

(37) תהלים קמה, יט.

(38) ב"ר רפע"ו. וראה זח"א קיט, ב. קמז, ב. שעה"פ תולדות כז, כה.

(39) ראה לעיל הערה 3.

(40) ר"פ ויחי.

(41) ראה בעה"ט עה"פ. "היום יום" ח"י טבת, ובכ"מ.

כשם ש"ביקש יעקב לישב בשלוה", כך צריכים בני ישראל לבקש שרוצים כבר להיות בהתיישבות. אלא שבני ישראל למדים מהסיפור לבקש התיישבות לא רק כפי שמובן אצל הנבוא למטה – "וישב יעקב", אלא "וישב" סתם, "וישב" של הקב"ה (ש"וישב" היא תיבה בתורת ה') – התיישבות אמיתית, כפי שהקב"ה מבין מהי התיישבות! וביחד עם זה – "וישב בפשטות, התיישבות לבני ישראל בתור נשמות בגופים בעולם הזה הגשמי.

והענינים שבינתיים – ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" – הם רק הכנה לבוא להתיישבות אמיתית, ועכשיו כבר יצאו ידי-חובת כל ענינים אלו, והגיע הזמן שתהי' התיישבות אמיתית.

וכאמור, מצד אחד זו התיישבות אמיתית, התיישבות כפי שהיא באה מהקב"ה (שהוא למעלה מכל הענינים), וביחד עם זה נמשכת התיישבות האמיתית בחייו של כל יהודי בתור נשמה בגוף בעוה"ז הגשמי, כפירוש הפשוט ב"וישב" ע"פ הלכה (שהלכה היא דוקא בפשטות) – "דבר ה' 17" זו הלכה¹⁸ שקשור עם "דבר ה' זה הקץ"¹⁹ (כמובן מזה שהגמרא אומרת²⁰ שני פירושים אלו על אותו פסוק – "דבר ה'").

ובפשטות – שמיד באה הגאולה האמיתית והשלימה, וישנה אז התיישבות אמיתית ושלימות בכל הענינים: שלימות העם – "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובנותינו"²¹,

וישנו ה"רכוש גדול" – "כספם וזהבם אתם"²² כפשוטו, וגם כפי שזה ברוחניות – אהבה ויראה²³, שלימות התורה ומצוותי',

ונפעל בשלימות ה"וישב יעקב בארץ מגורי אביו" – בארץ הקודש, שלימות הארץ, עד "כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך"²⁴, שנוסף לשבעת הארצות יתנו לבני ישראל גם את ארץ קניני קניזי וקדמוני שעד אז היו בידי גוים ("גוישע הענט") – מהפכים אותם, ודוקא עי"ז נהי' "וישב גו' בארץ מגורי אביו"²⁵ באופן של התיישבות אמיתית, כיון שיתרון האור בא מהחושך דוקא²⁶, ועד"ז בנוגע לכל הענינים – תהי' בהם המעלה דאתהפכא עי"ז שיוציאום מידי גוים ומהפכים אותם לקדושה הכי נעלית,

ובפשטות – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וישנו ה"וישב", התיישבות אמיתית ובפשטות בעוה"ז הגשמי, במהרה בימינו ממש ובעגלא דידן ממש.

(משיחת ש"פ וישב ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

- (17) עמוס ח, יב. ראה תו"א ריש פרשתנו. תו"ח שם נח, א ואילך. ובכ"מ.
- (18) שבת קלח, ב. ראה יב, כ. וראה שופטים יט, ח.
- (19) שם. פרש"י שופטים שם.
- (20) שם. ראה ס' הערכים-חב"ד ערך אור – ביחס לחושך ס"ח. וש"נ.
- (21) עמוס ח, יב.
- (22) שבת קלח, ב.
- (23) שם.
- (24) שם.
- (25) כמ"ש ביצ"מ – בא י, ט.
- (26) ישע"י ס, ט.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוככם, בגאולה האמיתית והשלימה

מכוונים את הפירוש הפשוט ולא את ה"כוונות" – אזי העיקר ישנו, ותמיד אפשר להוסיף כוונות בזה.

אך לכל לראש יש לכוון את הפירוש הפשוט – שמבקשים בכל יום ויום וכמה פעמים לראות בעיני בשר "בשובך לציון ברחמים", ואדרבה, לשם כך נבראו העיני בשר – כדי שיהיו בשלימות, וזה דוקא כאשר הם מנוצלים לראות את תכלית השלימות – "בשובך לציון ברחמים!"

וכמו שכתוב במדרש תהלים¹⁰, והוא ברד"ק¹¹, בשבלי הלקט¹², ברוקח¹³ וכו' – שיהודי צריך **לתבוע** את הגאולה האמיתית והשלימה, וכדיק הלשון בהלכה¹⁴ **לתבוע**, שהוא **תובע** מתי כבר תבוא הגאולה¹⁵!

ועד שהחיד"א כתב¹⁶, שע"י עצם הקיווי והתשוקה לגאולה – מביאים את הגאולה!

ג. וזוהי ההוראה שלמדים מסיפור התורה אודות טענת בני ישראל במצרים שהם מוותרים על ה"רכוש גדול" העיקר לצאת מהגלות, וכן מזה ש"ביקש יעקב לישב בשלוה" –

היצר הרע (ה"קלוגינקער") רוצה לנצל את סיפור הגמרא³ ע"י שמדגיש בעיקר את המענה (על טענת בני), שבשביל ה"רכוש גדול" כדאי להשאר בגלות. ועד"ז אצל יעקב – שבפועל לא נתמלאה בקשתו ו"קפץ עליו רוגזו של יוסף";

אמנם, יהודי לומד גם מעצם הטענה (שהיא גם חלק מהתורה מלשון הוראה), **שצריכים** לצעוק "דאלאי גלות" ולבקש שרוצים כבר לישב בשלוה! וכאשר לומדים הוראה גם מטענה זו, אזי ניתן ללמוד אח"כ הוראה גם מהמענה, שמחזיקים את בני ישראל זמן נוסף בגלות מצרים בכדי שיקבלו את ה"רכוש גדול".

וההוראה היא: לאחרי יציאת מצרים נתקיימה כבר הבטחת הקב"ה "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" (שלשם כך הוא עיכבם בגלות), ולזה ניתוספה עבודת בני ישראל במשך כל שנות הגלות, ובמילא, אין סיבה להחזיק את בני ישראל עוד בגלות!

שיהודי לא יפסיק לצעוק "דאלאי גלות"

ד. עפ"ז יובן גם מדוע התורה מספרת זאת, דלכאורה נשאלת השאלה: מדוע בכלל מספרת לנו התורה את טענת בני ישראל ואת מענה הקב"ה, הלא אילו לא היתה התורה מספרת זאת, לא יכל היצר לטעון שלא צריכים עתה לצעוק כיון שזה בין כך לא יעזור, כפי שה' אז?

והביאור בזה, שהיא הנותנת: אם התורה לא היתה מביאה את השאלה והתירוץ, ה' בא היצר ושואל את השאלה ומתמצה כדי לבלבל יהודי ולעכב אותו מלצעוק "דאלאי גלות"! לכן כותבת זאת התורה, בכדי לבטל ("באווארענען") מלכתחילה את טענת היצר ושידעו מיד את המענה, כך שיהודי לא יפסיק לצעוק "דאלאי גלות" אפילו לרגע אחד!

וזהו גם הלימוד שישנו מעיקב:

(10) מזמור יא.

(11) סוף שמואל ב.

(12) דין סדר ברכת המזון ס' קנז.

(13) ה' תפלה ס' שכב.

(14) ראה ב"י לטור או"ח סקפ"ח (ד"ה וכתב הרמב"ם).

(15) ראה "יחי המלך" גליון שה ע' 13. לקו"ש חכ"ה ע' 23 ואילך, ושם בהע' 14.

(16) בספרו מדבר קדמות אות ק' ערך קיווי.

בכל שנות חייו, "כאילו כל ימיו בטובה"⁴².

והתחלת הישיבה בשלוה בארץ מצרים, "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה" (שהיתה באופן נעלה יותר מהישיבה בשלוה בארץ מגורי אביו) – ב"אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה", "סיבה ראשונה . . . (ש)ע"י זה . . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים":

מצד ענינו של יעקב (השלישי שבאבות) כשלעצמו, מספיק הענין ד"וישב יעקב (לישב בשלוה) בארץ מגורי אביו" – המקום (והאופן) הטבעי דישיבה בשלוה;

אבל מצד השלימות ד"תולדות יעקב יוסף", ענין ההוספה, "יוסף ה' לי בן אחר", שגם מ"אחר" נעשה "בן", ובפרט כש"יוסף בן שבע עשרה שנה", בגימטריא "טוב", צריכה להיות הוספה בהישיבה בשלוה (טוב) באופן נעלה יותר – "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", "שבע עשרה שנה אחרנין"⁴³, שגם בארץ מצרים, "ערות הארץ", תחתון שאין תחתון למטה ממנו (מעמד ומצב ד"אחר"), נעשה "ויחי יעקב . . . שבע עשרה שנה", בגימטריא טוב (חיים טובים של יהודי, של "בן"). ועד למבחר כל שנותיו – ישיבה בשלוה שלמעלה מהטבע, באופן של פריצת גדר, "פרצת עליך פריץ"⁴⁴.

(42) תדבאר פ"ה.

(43) זהו פרשתנו קפ, א. – וע"פ האמור בפנים יש לבאר מ"ש בזהר "כד אתאביד מיני" יוסף, בן שבע עשרה שנה הוה, וכל אינון יומין דאשתארו דלא חמא לי' ליוסף הוה בכי על אינון שבע עשרה שנין, וכמה דהוה בכי על, קב"ה יב לי' שבע עשרה שנין אחרנין דאתקיים בארעא דמצרים בחדו ביקרא ובשלימו דכלא" – אף שלכאורה הי' לו להקב"ה ליתן לו כ"ב שנים טובות כנגד כ"ב השנים ש"לא חמא לי' ליוסף" שבהם "הוה בכי עליו" (ולא י"ז שנים כנגד י"ז שנים שיוסף הי' עמו) – כיון שבשנים הטובות שחי יעקב בארץ מצרים נתגלה הענין ד"יוסף בן שבע עשרה שנה" (ועפ"ז יומתק דיוק הלשון "הוה בכי על אינון שבע עשרה שנין").

(44) ועפ"ז יש לפרש בפרש"י "ביקש יעקב לישב

ועוד והוא העיקר – שהדרגא הנעלית דישיבה בשלוה ("וישב יעקב") שמתחילה ב"אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה" ("סיבה ראשונה . . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים", ונעשה "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה") היא הכנה לישיבה בשלוה בתכלית השלימות שתהי'

בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אומר הקב"ה לא דין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה" – למעליותא:

לפי הפירוש הפשוט ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא עונש על הבקשה לישב בשלוה – ה' צריך לכתוב "ביקש יעקב לישב בשלוה, אמר הקב"ה לא דין לצדיקים וכו', קפץ עליו רוגזו של יוסף"⁴⁵ [ובפרט שכן הוא הסדר במדרש (ב"ד פרשתנו פפ"ד, ג) שמביא רש"י (ועוד נדרש בו)] – "בשעה שהצדיקים . . . מבקשים לישב בשלוה בעולם הזה, השטן בא ומקטרג, אמר, לא דין וכו', תדע לך שכן הוא, יעקב אבינו ע"י שביקש לישב בשלוה בעוה"ז נזדווג לו שטנו של יוסף"⁴⁶, ומזה שמסיים "צדיקים מבקשים לישב בשלוה אומר הקב"ה לא דין כו' אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה" (ואינו מוסיף לסיים בענין של עונש, "השטן בא ומקטרג", כבמדרש), י"ל שמרמז ומפרש שזהו סדר הרגיל אצל צדיקים, ע"פ רצונו והסכמתו של הקב"ה⁴⁷.

ועפ"ז י"ל, שגם "קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא למעליותא – "רוגז" דקדושה (ע"ד מארז"ל (ברכות ה, רע"א) "לעולם ירגיז אדם כו") בשביל ההוספה ("יוסף") בישיבה בשלוה באופן של פריצת גדר ("קפץ עליו")⁴⁸.

(* ע"ד לשונו בהמשך הפרשה (לס, ו) בנוגע ליוסף, "כיון שראה עצמו מושל החייל אוכל ושותה כו' אמר הקב"ה אני מגרה בך את הדוב".

(** ועד"ז מברוא תנחומא (באבער ע' 128 אות יג - מתנחומא כת"י) "אמר הקב"ה ליעקב בקשת לישב עצמך, לא דין לצדיקים לעוה"ב, בעוה"ז אינו ראיין לישיבה, מיד קפצה עליו צרת יוסף".

(*** ועפ"ז יומתק שינוי עיקרי בין המדרש לפירוש רש"י - שלשון המדרש הוא "השטן בא ומקטרג אמר לא דין כו", (ובהתאם לכך מסיים בעונש), ורש"י משנה וכתב "אמר הקב"ה" (ובהתאם לכך אינו מסיים בעונש).

(**** ועפ"ז יומתק שרש"י משנה מלשון המדרש "נזדווג לו שטנו של יוסף" (ורג בהמשך הענין, בהדרשה על הפסוק (איוב ג, כח) "לא שלותי גו' יבוא רוגז", כותב "רגזו של יוסף") וכותב "קפץ עליו רוגזו של יוסף" (ולהעיר מתנחומא באבער שם: "קפצה עליו צרת יוסף").

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו⁴⁵ – שהרי "בעת ההיא... הקב"ה ה' (עוסק ו) בורא אורו של מלך המשיח", ע"י לידת פרץ, "זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם", כנ"ל בארוכה.

ז. ע"פ האמור לעיל יש להוסיף גם בביאור הקשר והשייכות דפרשת וישב לי"ט כסלו, ראש השנה לחסידות – שבהתגלות תורת חסידות חב"ד ישנם כל הענינים-שבלים ד"וישב יעקב בארץ מגורי אביו", "אלה תולדות יעקב יוסף", ו"פרצת עליך פרץ".

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו" – רומז על התגלות תורת חסידות חב"ד ע"י רבינו הזקן, השלישי שבאבות החסידות, שע"י באה תורת החסידות דהאבות שלפניו (הבעש"ט והמגיד) באופן של התיישבות ("וישב") בהבנה והשגה בחכמה בינה ודעת (כנ"ל ס"א [בהשיחה*]).

"אלה תולדות יעקב יוסף" – רומז על ההוספה בהתגלות והפצת תורת חסידות חב"ד ע"י רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו של רבינו הזקן, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו⁴⁶, שאצלו היתה

(45) ולהעיר שגם בהמשך הפרשיות שלאחרי פרשת וישב (שבהם מדובר אודות הירידה למצרים) מודגש ענין הגאולה (ראה גם קונטרס משיחות ש"פ וישלח תשנ"ג ס"ג-ד): פרשת מקץ – קץ הימים וקץ הימין (נסמן לקמן [בהשיחה*] הערה 114). פרשת וישב – הגשמת יהודה ליוסף, סמיכת גאולה לתפלה (זהר ר"פ ויגש). פרשת ויחי – ויחי יעקב, עד לחיים נצחיים. וכן פרשת (וספר) שמות (ספר הגאולה) – "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה", כדאיתא במדרש "ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין" (ויק"ר פ"ב, ה), ע"ש "גאולת ישראל נזכרו כאן" (שמור"ר פ"א, ה).

(46) ראה גם קונטרס משיחות ש"פ וישב תשמ"ח (סה"ש תשמ"ח ח"א ע"א 155 ואילך).

(* התועודויות תנשא"א ח"ב ע' 11.

(** שם ע' 21.

הדגשה מיוחדת בהענין ד"יוסף ה' לי בן אחר", לעשות מ"אחר" "בן", ובהדגשה יתירה בבואו לחצי כדור התחתון (ע"ד ובדוגמת ירדת יוסף למצרים), שע"י נעשה הגילוי דתורת החסידות (ביחד עם הפצת התורה והיהדות) בכל העולם כולו⁴⁷, גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ובזה ניתוסף עוד יותר באופן ד"פרצת עליך פרץ" – במשך הארבעים שנה⁴⁸ שבהם "קאי איניש אדעתא דרבי⁴⁹", באופן ד"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁵⁰ – שהפצת המעיינות חוצה נעשית באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל, פריצת כל הגדרים⁵¹, שלכן, מוכנים כבר לביאת משיח צדקנו, "פרץ זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם".

(47) משא"כ עד אז ה' (עיקר) הגילוי דתורת החסידות "בארץ מגורי אביו", בארץ שבה גרו רבותינו נשיאינו שלפנ"ז, עד להמגיד והבעש"ט.

(48) להעיר מהרמז בהפטורה דפרשת וישב: "ואולך אתכם גו' ארבעים שנה" (עמוס ב, י"ד).

(49) ע"ז ה, רע"ב.

(50) תבוא כט, ג.

(51) ובפרט ע"י ההוראה ונתינת כח דאדמו"ר מהר"ש* – שנקרא ע"ש שמואל בנה של חנה** ש"השאלתיהו לה' כל הימים" (שמואל-א א, כח) "וישב שם עד עולם" (שם, כב) – "לכתחילה אריבער" "אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז). זהו תוכן הענין ד"פרצת עליך פרץ" (ראה לקמן [בהשיחה***] הערה 105).

(* להעיר, שבסדר נשיאי חסידות חב"ד שי"ך אדמו"ר מהר"ש ל"אלה תולדות יעקב) יוסף, להיותו לאחרי ג' האבות דחסידות חב"ד (אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי והאחרון צדק), ולהעיר מהשייכות המיוחדת דכ"ק מו"ח אדמו"ר (יוסף שבדורנו) לאדמו"ר מהר"ש, עד להזמין בקלטתו פניו כו'.

(** להעיר שבר"ת ד"חנה" מרומזים ג' המצוות דנשי ישראל שעליהם עומד כל בית ישראל, חלה נדה הדלקת הנר (מגלה עמוקות פ' שלח - בשם הגהות מיימוניות) - שהם באופן דילכתחילה אריבער" (פריצה) - חלה - "מראשית עריותיכם תתנו לה", שה"ראשית", הסוב והמוחבר, נותנים לה. נדה - שלילת הענין דהיפך הטהרה והפיכתו לטהרת המשפחה. והדלקת הנר - שלילת האפשרות דכשולן בעץ או באבן.

(*** התועודויות תנשא"א שם ע' 20.

הצעקה והפיתוי

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום חפשי ללה"ק: מערכת "יחי המלך"

א. ע"פ תורת הבעש"ט¹ שצריכים ללמוד מכל דבר הוראה בעבודת ה', ועאכו"כ מענין בתורה, יש ללמוד הוראה גם מ(האמור לעיל² –) הסיפור בתורה אודות "ביקש יעקב לישב בשלוה" ואודות טענת בני³ שהם מוותרים על ה"רכוש גדול"⁴ העיקר לצאת מהגלות⁵.

וההוראה היא:

כאשר יהודי צועק "דאלאי גלות"^{6*} – ניגש אליו היצר-הרע ("דער קלוגינקער") בטענה: מה אתה צועק כל-כך? – כבר קדמוך! בני ישראל צעקו כך בהיותם במצרים, ולא הצליחו לפעול זאת ונשארו בגלות כדי לקבל את ה"רכוש גדול", ועד"ז קודם לכן "ביקש יעקב לישב בשלוה" וגם הוא לא הצליח לפעול זאת, וכיצד הנך חושב שתצליח לפעול בצעקותיך!?

אדרבה, טוען היצר: ע"י צעקתך אתה עוד יכול להרגיז ("אויפרייצן") ולגרום שיהי' בדוגמת "קפץ עליו רוגזו של יוסף"⁶ כפי שנגרם ע"י בקשת יעקב לישב בשלוה, ומוטב יותר שתשאר בשקט ולא תצעק, פן תרגיז את הקב"ה (ח"ו)!!!

ב. על כך אומרים לו, שבתורה לא נכתב רק המענה על טענת בני ישראל במצרים, אלא גם הטענה עצמה (שמוותרים הם על הרכוש גדול העיקר לצאת מהגלות) נכתבה ונקבעה בתורה מלשון הוראה, ובמילא למדים גם מטענה זו הוראה:

כשם שאז צעקו בני ישראל "דאלאי גלות", שהם מוותרים על הרכוש גדול העיקר לצאת ממצרים – כך גם היום צריכים בני ישראל לצעוק שרצונם לצאת כבר מהגלות.

ואדרבה, זקנך (במצרים) הרשה לפתות אותנו ("זיך געלאָזט אַינרעדן") שעבור ה"רכוש גדול" כדאי להשאר בגלות – אבל אתה לא תתן לעצמך להתפתות עכשיו, כיון שמאז הרי בני ישראל בודאי קיבלו כבר את ה"רכוש גדול" ע"י עבודתם בזמן הגלות.

ולכן צועקים בני ישראל בכל ימות השבוע: "לישועתך קוינו כל היום", ובשבת ויו"ט: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", ואומרים זאת בתפלת העמידה כשעומדים "כעבדא קמי' מרי"⁷, במילא מובן שמתכוונים לזה באמת ובפשטות – מבקשים לראות בעיני בשר שלהם "בשובך לציון ברחמים"!

בודאי ישנם פירושים פנימיים על תיבות אלו – שזה הולך על "ציון" ברוחניות, "ציון" שבנשמה⁸, "אנא סימנא בעלמא"⁹, שבודאי הם כוונות אמיתיות – אבל אם מכוונים את הכוונות (הפנימיות) בלבד ולא חושבים על הפירוש הפשוט, חסר אז בפירוש המילים! משא"כ כאשר

(1) כש"ט הוספות סקכ"ז ואילך. וש"נ.

(2) סי"ח בשיחה (ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים").

(3) ברכות ט, סע"א ואילך.

(4) לך טו, יד.

(5) שם סכ"ז.

(6) כש"ט הוספות סקכ"ז ואילך. וש"נ.

(7) שבת י, א.

(8) ראה לקו"ת דברים א, ב ואילך. אוה"ת דברים ע' כז ואילך. שם ע' לו. ובכ"מ.

(9) זח"א רכה, א.